

կից նախանձներու նշաւակ ալ եղաւ իր բարձր արժանիքովը՝ իր մէկ խօսքովն՝ 1701ին 33 հոգի ազատեցան, ու 1769ի պատերազմին ալ՝ իմաստուն միջամտութեամբ մը ազատեց Յոյները: Այս Հոճա Միքայէլի որդին է Յովհաննէս Չելէպին (Ծն 1749. Վ. խճ. 1812), որ շատ ուսումնասէր էր և ուսումնական ալ. ինք էր Գիտ-ի Բիւզնդի-նն հրատարակել տուողը, և շատ գիրքեր ալ իր ծախքովն հրատարակելու, ասոր իսկուհի անուն աղջիկն էր, որ Հ. Ա. Կ. Բագրատունիէն անուանեցաւ «Հայկաբան»: Յովհաննէս Չելէպին թողուց 12 զաւակ, որոնց մէջ էին Սարգիս, Գրիգոր, Յակոբ ու Միքայէլ Չելէպիներն, և ասոնց պատմութիւնն համառօտիւ ըրած են Ա. Պէրպէրեան ու Հ. Գ. Մէնէվիչեան¹: Տիւզեան ընտանիքն ամենէն հին ու նշանաւոր ընտանիքներէն է Պոլիսի, որ թիւով նուազ ու դիրքով և տաղանդով առատ՝ բացառիկ փայլ մը տուին բիւզանդեան հարստութեան:

Գարձեալ 17րդ դարուն կէսերը կը յիշուի Սէմէրճի Տէտէ կոչուածով Կասրմցի Մուրաա հօճայ մը, որ վայելած էր Վհ՛. Սուլթան Մէհմէտ Գ. ի վաստակութիւնը և ազդեցիկ անձ մըն էր Տէրութեան մէջ, որով մեծ յաջողութեամբ կը միջնորդէր պետութեան ու սոցմայիներուն:

Գ.

Նախ, անցեալ 17րդ դարու կէսէն առդին հետզհետէ՝ կ'ընդարձակին նաեւ Ռուսաստանի, Պարսկաստանի և Թուրքիայի ու, հետեւաբար, պոլիսի գլխաւոր տէրերն եզոզ հայերուն գործառնութիւններն ու ազդեցութիւնները: Նոյն ժամանակի Պոլիսի գաւառացի երեւելի վաճառականներէն էին նաեւ՝ Պարոնայք Միքայէլ ու Խոսրով,

1. Ա. Ա. Ու, էջ 25—40:

Ամիրամները: